

รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารตามหลักพละ 4 ของผู้บริหารโรงเรียนพระ
ปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 7

**The Development Model of Administrative Competencies Based
on the Four Bala Principles for Administrators of
Phrapariyattidhamma Schools, General
Education Department, Area 7**

พระครูปริยัติเจติยคุณ, พระปลัดฮอนด้า วาตสโท, ยingsan Hapha, Kanasith Jatuten
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ขอนแก่น ประเทศไทย

Phrakhrupriyatjatiyakun, Phrapalad Honda Vadasuddo, Yingsan Hapha, Kanasith Jatuten
Mahachulalongkornrajavidyalaya University Khon Kaen Campus, Khon Kaen, Thailand

✉: yingsan@cas.ac.th
(Corresponding Email)

Received: 28 December 2024; Revised: 13 February 2025; Accepted 17 February 2025
© The Author(s) 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง “รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารตามหลักพละ 4 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 7” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหาร ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 7 2) เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารตามหลักพละ 4 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 7 และ 3) เพื่อประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารตามหลักพละ 4 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 7 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method) โดยมีขั้นตอนของกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 7 จำนวน 280 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง แบบประเมินความเหมาะสมความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ผลการวิจัย พบว่า 1) ความต้องการจำเป็นที่ต้องของการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารตาม ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 7 ลำดับที่ 1. ด้านการพัฒนาตนเอง 2. ด้านการทำงานเป็นทีม 3.ด้านการบริการที่ดี 4.ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ 2) รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารตามหลักพละ 4 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 7 มีคุณภาพสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ซึ่งรูปแบบ ประกอบด้วย 1) ชื่อรูปแบบ 2) หลักการและวัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) วิธีการปฏิบัติ 4) เป้าหมายสู่ความสำเร็จ 5) กลไกขับเคลื่อนสู่ความสำเร็จ 3)การประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารตามหลักพละ 4 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 7 ก่อนนำรูปแบบไปใช้ มีคุณลักษณะของกระบวนการดำเนินการ มีความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์ โดย

ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทุกองค์ประกอบ

คำสำคัญ: รูปแบบ, สมรรถนะผู้บริหาร, หลักผล 4

Abstract

The research on "The Development Model of Administrative Competencies Based on the Four Bala Principles for Administrators of Phrapariyattidhamma School, General Education Department, Area 7" aims to 1) study the priority needs for developing administrative competencies based on the Four Bala principles for school administrators; 2) create a development model for these competencies; and 3) evaluate the developed model. The mixed-method research approach was utilized, involving a sample of 280 school administrators and teachers. Tools used included questionnaires, semi-structured interviews, and evaluation forms for feasibility, appropriateness, and utility. The research results are as follows: 1. The necessary development of administrative competencies based on the Four Bala principles for the school administrators identified four aspects, ranked by PNImodified from highest to lowest: self-development, teamwork, service excellence, and achievement orientation. 2. The quality development model for administrative competencies based on the Four Bala principles includes 1) model name, 2) principles and objectives, 3) implementation methods, 4) targets for success, and 5) mechanisms driving success. 3. The evaluation of the development model for administrative competencies before its implementation showed its process characteristics are highly feasible, appropriate, and beneficial, with all components rated at the highest level.

Keywords: Model, Administrative Competencies, Four Bala Principles

1. บทนำ

การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมในปี 2545 และ 2553 ได้เน้นการพัฒนาคนุชย์ให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรม เพื่อสร้างความสุขร่วมกันในสังคม อีกทั้งยังให้ความสำคัญกับการบูรณาการหลัก พุทธธรรมในกระบวนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน การศึกษามีบทบาทสำคัญต่อการ พัฒนาประเทศ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีสมรรถนะที่เหมาะสม โดยเฉพาะการนำแนวคิดที่ยึด หลักคุณธรรมและวิชาชีพมาใช้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของระบบการศึกษา การพัฒนาประเทศจะเจริญก้าวหน้า ไปได้มากหรือน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับปัจจัย หลายประการ แต่ปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่ง คือ คุณภาพของ ประชากร ถ้าหากประชากร มีคุณภาพ กล่าวคือ มีความรู้ ความสามารถ มีสมรรถนะในการปฏิบัติงานตาม หน้าที่ รับผิดชอบของตน ก็จะนำไปสู่ความสำเร็จหรือความเจริญก้าวหน้าได้ตามเป้าประสงค์ การที่คนจะมี คุณภาพจำเป็นต้องได้รับการศึกษาที่ดี การศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศ ดังเหตุที่กล่าวมา ผู้นำประเทศทั้งหลายจึงให้ความสำคัญกับ การจัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพการศึกษาในทุกระดับและทุก รูปแบบให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม และในประเทศไทยเราเช่นกัน จัดให้มี แผนการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ การพัฒนาคุณภาพครูและ บุคลากรทางการ ศึกษาให้ก้าวหน้าทันตามยุคโลกาภิวัตน์ รวมทั้งปลูกฝังวัฒนธรรม ความเป็นไทยลงในจิตสำนึก ให้มีระเบียบ

วินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่ปฏิบัติงานภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ถือเป็นตำแหน่งที่สำคัญที่จะนำนโยบายด้านการศึกษาระดับไปปฏิบัติ รัฐจึงให้ความสำคัญตั้งแต่ระบบการสรรหาเพื่อให้ได้ผู้มีความรู้ ความสามารถ สมรรถนะ และประสบการณ์ที่เหมาะสมในการเข้าสู่ตำแหน่งบรรจุและแต่งตั้งให้สามารถดำเนินการบริหารจัดการศึกษา และขับเคลื่อนคุณภาพของสถานศึกษาที่จะส่งผลให้เกิดประสิทธิผลในการบริหารคุณภาพทั้งองค์การ สอดคล้องกับ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ได้กำหนดมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย หลักและกระบวนการบริหารการศึกษา การวางแผนการศึกษา การบริหารด้านวิชาการ การบริหารด้านธุรการการเงิน พัสดุและอาคารสถานที่ การบริหารงานบุคคล การบริหารกิจการนักเรียน การประกันคุณภาพการศึกษา การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ การบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน และคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา จากมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาเหล่านี้เป็นสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสำคัญในปัจจุบัน ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคของการปฏิรูปการศึกษาจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาวิชาชีพอยู่เสมอ ตลอดจนมีกระบวนการบริหารจัดการและสมรรถนะหลักทางการบริหารการศึกษาที่มุ่งพัฒนาคุณภาพทั้งระบบของสถานศึกษาผู้บริหารที่ดีนั้นต้องมีความรู้ความสามารถในการนำสถานศึกษานั้น ๆ ให้ประสบความสำเร็จ ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 7 ยังขาดความเข้าใจในหลักการนำพุทธธรรม เช่น หลักพละ 4 มาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาทั้งในด้านคุณภาพบุคลากรและการจัดการเรียนการสอน รวมถึงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในสถานศึกษา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการนำหลักพุทธธรรม โดยเฉพาะหลักพละ 4 มาใช้ในกระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานทุกมิติ การวิจัยจะช่วยให้ผู้บริหารมีแนวทางที่ชัดเจนในการพัฒนาสมรรถนะ ส่งเสริมคุณธรรมในบุคลากร และยกระดับคุณภาพการศึกษา ซึ่งจะเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศและสังคมไทยต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะ ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 7

2.2 เพื่อพัฒนารูปแบบสมรรถนะผู้บริหารตามหลักพละ 4 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 7

2.3 เพื่อประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารตามหลักพละ 4 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 7

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี ด้วยวิธีการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

เขต 7

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 7 จำนวน 280 คน ซึ่งการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจะใช้สูตรตารางของ Krejcie & Mogan

3.2 เครื่องมือในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เพื่อตรวจสอบและยืนยันองค์ประกอบ

2. แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาสมรรถนะ ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 7

3. แบบประเมิน และบันทึกการสนทนากลุ่ม การพัฒนาสมรรถนะ ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 7

3.3 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาสมรรถนะ ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 7 ซึ่งแบบสอบถามปัจจุบัน มีค่า IOC ระหว่าง 0.80 – 1.00 มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.31 - 0.78 มีค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.95 และแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ มีค่า IOC ระหว่าง 0.80 – 1.00 มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.31 - 0.78 และมีค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.95

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยยื่น ขอนหนังสือขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ระบบสแกนคิวอาร์โค้ด เพื่อตอบแบบสอบถาม ผ่าน google form และส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้เชี่ยวชาญ

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลจากแบบสอบถามใช้การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น $PNI_{modified}$ (Modified Priority Need index, PNI) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$PNI_{modified} = \frac{I - D}{D}$$

2. ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

4. ผลการวิจัย

4.1 ผลการการศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารตามหลักผล 4 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 7 ผลปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1: ผลการการศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารตามหลักผล 4 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 7

การพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารตามหลักผล 4 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 7	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับความสำคัญ
	\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ		
ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์	3.69	0.41	มาก	4.49	0.13	มาก	0.2168	4
ด้านการบริการที่ดี	3.60	0.34	มาก	4.50	0.14	มาก	0.2500	3
ด้านการพัฒนาตนเอง	3.52	0.15	มาก	4.50	0.15	มาก	0.2784	1
ด้านการทำงานเป็นทีม	3.53	0.23	มาก	4.50	0.12	มาก	0.2748	2
รวม	3.62	0.32	มาก	4.50	0.14	มาก	0.2425	-

สภาพปัจจุบันการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารตามหลักผล 4 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 7 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$) เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าสูงสุดคือ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ($\bar{X} = 3.69$) รองลงมาคือ ด้านการบริการที่ดี ($\bar{X} = 3.60$) และด้านที่มีค่าต่ำสุดคือ ด้านการพัฒนาตนเอง ($\bar{X} = 3.52$) สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารตามหลักผล 4 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 7 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$) เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าสูงสุดคือ ด้านการบริการที่ดี ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการทำงานเป็นทีม ($\bar{X} = 4.50$) และด้านที่มีค่าต่ำสุดคือ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ($\bar{X} = 4.49$) ความต้องการจำเป็นที่ต้องได้รับการการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารตามหลักผล 4 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 7 จำนวน 4 ด้าน เรียงลำดับตามค่า PNI_{Modified} จากมากไปหาน้อย ด้านการพัฒนาตนเอง(PNI=0.2784) ด้านการทำงานเป็นทีม(PNI=0.2748) ด้านการบริการที่ดี(PNI=0.2500) ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (PNI=0.2168)

4.2 ผลการพัฒนารูปแบบสมรรถนะผู้บริหารตามหลักผล 4 ของผู้บริหาร โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 7 ควรประกอบด้วย 1. ชื่อรูปแบบ 2. หลักการ และวัตถุประสงค์ 3. วิธีการปฏิบัติการพัฒนา 4. เป้าหมายสู่ความสำเร็จ 5. กลไกขับเคลื่อนสู่ความสำเร็จ

4.3 ผลการตรวจสอบและประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารตามหลักผล 4 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 7 ด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์พบว่ารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะตามผู้บริหารหลักผล 4 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนก

สามัญศึกษา เขต 7 ก่อนนำรูปแบบไปใช้มีคุณลักษณะของกระบวนการดำเนินการ มีความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

5. อภิปรายผลการวิจัย

สภาพปัจจุบันการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารตามหลักผล 4 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 7 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าสูงสุดคือ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ รองลงมาคือ ด้านการบริการที่ดี และด้านที่มีค่าต่ำสุดคือ ด้านการพัฒนาตนเอง สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารตามหลักผล 4 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 7 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าสูงสุดคือ ด้านการบริการที่ดี ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการทำงานเป็นทีม และด้านที่มีค่าต่ำสุดคือ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ความต้องการจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารตามหลักผล 4 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 7 จำนวน 4 ด้าน เรียงลำดับตามค่า PNImodified จากมากไปหาน้อย 1. ด้านการพัฒนาตนเอง 2. ด้านการทำงานเป็นทีม 3. ด้านการบริการที่ดี 4. ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ผลการวิจัยสอดคล้องกับ **สมาน แก้วคำไสย์** ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1 พบว่า สมรรถนะการปฏิบัติงานของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งนักวิชาการส่วนใหญ่ ยอมรับ และมี 12 องค์ประกอบ โดยเรียงลำดับตาม ความสำคัญจำเป็นสูงไปหาลำต่ำ คือ ด้านความรู้ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการมีวิสัยทัศน์ด้านทักษะ ด้านการ มุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการบริการที่ดี ด้านคุณลักษณะ ส่วนบุคคล ด้านโน้มน้าวจิตใจ และด้าน การควบคุมตนเอง ทั้งนี้ก็เพราะว่าผู้บริหารสถาน ศึกษาคือบุคคลสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนา คุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่ง จำเป็นต้องอาศัยสมรรถนะในการปฏิบัติงานที่ หลากหลายในการสร้างสรรค์ พัฒนางานในด้าน ต่าง ๆ และ การสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารตามหลักผล 4 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 7 ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการศึกษาในชั้นตอนที่ 1 มาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการสร้างรูปแบบผสมผสานกับการนำเขียนข้อเสนอแนะ มาเป็นแนวคิดในการสร้าง รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารตามหลักผล 4 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 7 ให้มีคุณภาพสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ซึ่งรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารตามหลักผล 4 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 7 ประกอบด้วย 1) ชื่อรูปแบบ 2) หลักการและวัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) วิธีการปฏิบัติ 4) เป้าหมายสู่ความสำเร็จ 5) กลไกขับเคลื่อนสู่ความสำเร็จ ทั้งนี้การพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารตามหลักผล 4 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 7 จึงเป็น ปัจจัยสำคัญต่อผู้บริหารสถานศึกษา เพราะนี่คือ กุญแจสำคัญที่จะทำให้องค์กรประสบความสำเร็จได้อย่างไม่มีขีดจำกัด องค์กรที่เห็นคุณค่าและใส่ใจในการพัฒนาสมรรถนะทรัพยากรบุคคลนั้น จะมุ่งมั่นพัฒนาบุคลากร

ของตนให้เพิ่มสมรรถนะสูงขึ้น และทำให้บุคลากรมีศักยภาพเพิ่มขึ้นทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ แล้วก็แน่นอนว่าจะช่วยเพิ่มศักยภาพให้กับองค์กรในที่สุดด้วยเช่นกัน การใส่ใจพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรนั้นผู้บริหารควรจะต้องใส่ใจและให้ความสำคัญในการพัฒนาความสามารถของแต่ละคนให้เหมาะสมเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ยอดเยี่ยมที่สุดที่จะเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย และอาจค้นพบสมรรถนะที่ซ่อนอยู่ได้ ที่สามารถสนับสนุนให้เกิดประโยชน์ในอนาคตได้เช่นกัน ขจรศักดิ์ ศิริมัย การนำหลักธรรมของพระพุทธศาสนามาเป็นรากฐานสำคัญทางวัฒนธรรมของไทยทั้งทางสังคม เศรษฐกิจแม้แต่การปกครองบ้านเมืองและการบริหารจัดการ โดยการนำหลักธรรมมาประยุกต์เป็นเครื่องมือในการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรตามหลักผล 4 เพื่อเป็นพลังในการดำเนินชีวิตด้วยความมั่นใจ มั่นคง ไม่หวั่นต่อภัยทุกอย่าง ได้แก่ 1. ปัญญาผล (กำลังแห่งปัญญา) 2. วิริยะผล (กำลังความเพียร) 3. อดวิชชผล (กำลังสุจริตหรือ กำลังความบริสุทธิ์) 4. สังคหผล (กำลังการสงเคราะห์) และนำหลักธรรมผล 4 มาประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้ได้รูปแบบที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนถึงการส่งเสริมให้ ครูผู้สอน บุคลากรทางการศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ และมีคุณธรรมนำชีวิต

6. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารตามหลักผล 4 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 7 ซึ่งจะเป็นประโยชน์นำไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย และทิศทางในการดำเนินงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรม ให้มีการพัฒนาการบริหารงานบุคคลเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และมีประสิทธิภาพได้

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1. สถานศึกษาสามารถนำรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารตามหลักผล 4 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 7 ไปใช้ในการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากร ซึ่งจะเป็นการพัฒนา และส่งผลต่อการดำเนินงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมที่มีประสิทธิภาพได้

2. ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถนำข้อเสนอเชิงทฤษฎีจากรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารตามหลักผล 4 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 7 ไปปรับเปลี่ยนซึ่งทำให้เกิดการพัฒนาที่เป็นไปในทิศทางที่เหมาะสม สอดคล้องกับตัวตนของแต่ละพื้นที่ที่แตกต่างกัน จะนำไปสู่การพัฒนาโรงเรียนพระปริยัติธรรมที่มีประสิทธิภาพ ได้อย่างยั่งยืน

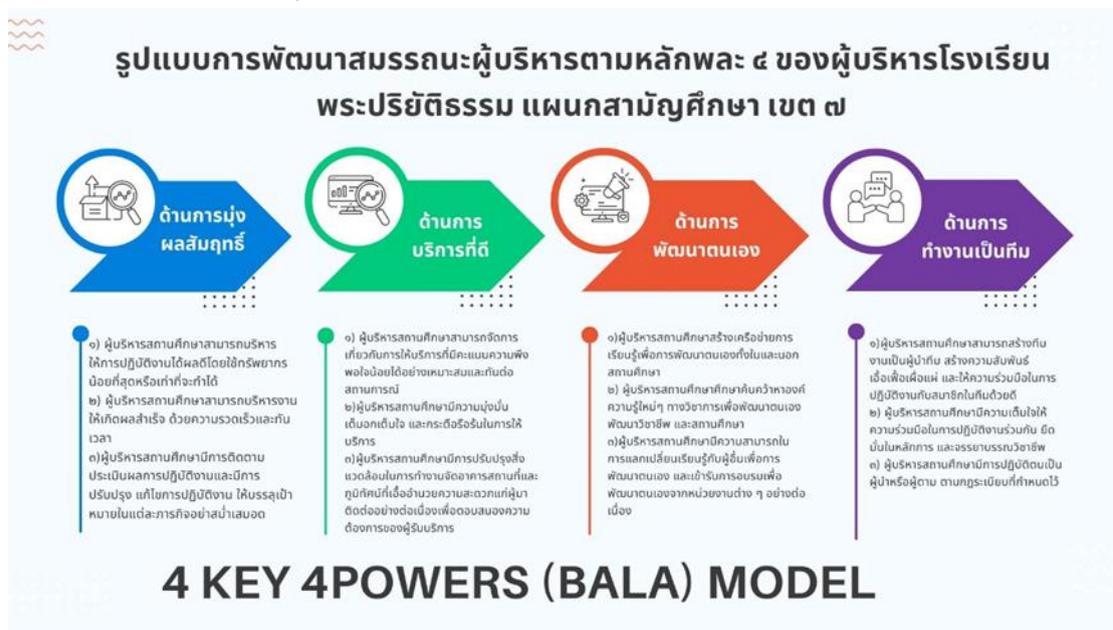
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาในบริบทของโรงเรียนพระปริยัติธรรม เพื่อเป็นการทดสอบ ความไม่เปลี่ยนแปลงของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารตามหลักผล 4 ควรมีการศึกษาในบริบทของพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ และในภูมิภาคอื่น ๆ ด้วย

2. ควรมีการศึกษาในรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ และการวิจัยและพัฒนา เพื่อให้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารตามหลักทฤษฎี 4 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 7 ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างลุ่มลึก ซึ่งเป็นการต่อยอดและพัฒนาผลการวิจัยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

7. องค์กรความรู้ใหม่

โมเดลองค์กรความรู้ใหม่ 4 KEY 4POWERS (BALA) MODEL เป็นการนำหลักรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะตามผู้บริหารหลักทฤษฎี 4 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 7 มาบูรณาการกับหลักพุทธธรรม คือ หลักทฤษฎี 4 ซึ่งเป็นธรรมอันเป็นกำลัง ธรรมอันเป็นพลังทำให้ดำเนินชีวิตด้วยความมั่นใจ ซึ่งประกอบไปด้วย 1. ปัญญาพล (กำลังปัญญา) 2. วิริยพล (กำลังความเพียร) 3. อดทนพล (กำลังสุจริตบริสุทธิ์) 4. สังคหพล (กำลังการสงเคราะห์ คือ การยึดเหนี่ยวน้ำใจคนและประสานหมู่ชนไว้ในสามัคคี) เพื่อพัฒนาเป็นรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารตามหลักทฤษฎี 4 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 7 ประกอบด้วย 1) ชื่อรูปแบบ 2) หลักการและวัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) วิธีการปฏิบัติ 4) เป้าหมายสู่ความสำเร็จ 5) กลไกขับเคลื่อนสู่ความสำเร็จ ซึ่งมีองค์ประกอบและหลักการที่สำคัญดังปรากฏใน โมเดลองค์กรความรู้จากการวิจัย 4 KEY 4POWERS (BALA) MODEL

ภาพที่ 1: องค์กรความรู้ใหม่

เอกสารอ้างอิง

กองพุทธศาสนศึกษา. (2566). สถิติข้อมูลโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา. Retrieved January 3, 2023, from <https://deb.onab.go.th/th/content/page/index/id/6681>
บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 8). สุวีริยาสาส์น.

- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). (2546). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลศัพท์* (พิมพ์ครั้งที่ 11). โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). (2546). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม* (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรมการศาสนา.
- ภวัต นิตยโชติ. (2560). *การพัฒนาสมรรถนะตามหลักพละ 4 ของบุคลากรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสงขลา* [ดัชนีนิพนธ์พุทธศาสตร์ดุสิตบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย]. บัณฑิตวิทยาลัย.
- ภักคवलัญญ์ สาระลัย. (2558). *การบริหารและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน* โรงเรียนเทศบาลบูรพาพิทยาคาร สังกัดเทศบาลเมืองมหาสารคาม [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม]. บัณฑิตวิทยาลัย.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สมาน แก้วคำไสย์. (2559). *รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1* [วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด]. บัณฑิตวิทยาลัย.